ETLA ELINKEINOELÄMÄN TUTKIMUSLAITOS
The Research Institute of the Finnish Economy

Keskusteluaiheita - Discussion papers
No: **467**

Seppo Saukkonen

TYÖN HINTA

Graafisen teollisuuden työvoimakustannukset 1992 - 1994

27.01.1994

ISSN 0781-6847

Saukkonen, Seppo, **Työn hinta. Graafisen teollisuuden työvoimakustannukset 1992-1994.** Helsinki: ETLA, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, The Research Institute of the Finnish Economy, 1994, 42 s. (Keskusteluaiheita, Discussion Papers, ISSN 0781-6847; no 467).

Tiivistelmä: Tutkimusraportissa tarkastellaan graafisen teollisuuden yritysten työvoimakustannuksia vuonna 1992. Tutkimusaineistona on käytetty yrityksiltä kysyttyjä palkka- ja työvoimakustannustietoja. Yritykset poimittiin Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton jäsenrekisteristä. Tiedusteluun vastasi 17 yritystä, jotka kattoivat 46 prosentti otoksen henkilökuntamäärästä. Tutkimusraportti sisältää myös vuosia 1993 ja 1994 koskevan arvion työvoimakustannusrakenteesta sekä kansainvälisen vertailun. Tutkimusraportti on osa vuoden 1992 työvoimakustannustutkimusta, jonka pääraportti "Työn hinta. Yritysten työvoimakustannukset 1992-1994" on julkaistu ETLAn sarjassa B:88.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto 1

2. Aineisto 3

3. Työvoimakustannuserät 5

4. Tulokset ja kehitysarviot 7

Taulukot ja kuviot 9

Tunnusluvut 1992
Työvoimakustannusten taso 1992
Työvoimakustannusten rakenne 1992
Työvoimakustannusten rakenne 1988-1992
Työvoimakustannusten rakenne 1992-1994 (arvio)
Kansainvälinen vertailu 1992

Liitteet

1. JOHDANTO

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksessa ja sen edeltäjässä Taloudellisessa Tutkimuskeskuksessa on selvitetty teollisuuden työvoimakustannusten kehitystä jo vuodesta 1946 alkaen. Tutkimuksia on tehty keskimäärin neljän vuoden välein.

Vuotta 1992 koskeva tutkimus "Työn hinta. Yritysten työvoimakustannukset 1992–1994" on julkaistu ETLAn sarjassa B:88 (Saukkonen, 1994). Tutkimus kattaa ensimmäisen kerran teollisuuden lisäksi lähes koko muun yksityisen sektorin. Tutkimuksessa ovat mukana teollisuus, talonrakennusala, kauppa, majoitus- ja ravitsemisala sekä vakuutus- ja pankkiala. Tutkimusaineiston laajuuden takia tutkimukseen liittyy yksitoista erillistä toimialakohtaista katsausta. Tämä toimialakatsaus on yksi näistä. Katsaus käsittää graafisen teollisuuden yritykset.

Tutkimuksen pääraportti ja toimialakatsaukset täydentävät toisiaan siten, että raportissa on julkaistu tutkimuksen keskeiset tulokset ja analyysit ja katsauksissa yksittäisiä toimialoja koskevat yksityiskohtaiset tulokset. Samoin raportissa on kuvattu eri työvoimakustannuserät perusteellisesti ja esitetty saaduista tuloksista vertailulaskelmia, joilla on pyritty parantamaan eri alojen tulosten vertailukelpoisuutta. Toimialakatsauksissa on kustannuseriä kuvattu tarkemmin, mikäli toimiala poikkeaa kustannuserän suhteen merkittävästi muista toimialoista.

Työvoimakustannuksilla tarkoitetaan yleisesti ottaen työvoiman käytöstä eli työn teettämisestä yritykselle aiheutuneita kustannuksia. Kun yritys käyttää tuotannontekijänä työtä eli työvoimaa, aiheutuu siitä kustannuksia: "juoksevia" palkkoja, vuosilomapalkkoja, erilaisia sosiaalimaksuja ja vakuutusmaksuja. Yritys ei maksa korvausta ainoastaan tehdystä työstä tai työssäoloajasta, vaan myös tietyistä poissaoloista. Samoin yritys joutuu rahoittamaan työhön sidottua sosiaaliturvaa, mm. eläke- ja työttömyysturvaa. Työvoimakustannusten jaottelua ja käsitteitä on kuvattu taulukossa A.

Työvoimakustannukset voidaan jakaa neljään pääryhmään. **Tehdyn työajan palkkoihin** luetaan välittömän työsuorituksen ja toteutuneen työssäolon perusteella maksetut palkat. **Muun kuin tehdyn työajan palkkoihin** kuuluvat vuosilomapalkat ja lomarahat, vapaapäiväpalkat, sairaus- ja äitiysajan palkat sekä muut välilliset palkat. **Sosiaalivakuutusmaksuihin** luetaan työeläkemaksut ja sosiaaliturvamaksut sekä työttömyys-, tapaturma-, ryhmähenkivakuutusmaksut. **Yrityskohtaisia työvoimakustannuksia** ovat mm. työterveyshuoltoon, työpaikkaruokailuun ja koulutukseen liittyvät kustannukset.

Muun kuin tehdyn työajan palkat, sosiaalivakuutusmaksut ja yrityskohtaiset työvoimakustannukset muodostavat yhdessä **välilliset työvoimakustannukset**. Tehdyn ja muun kuin tehdyn työajan palkoista muodostuvat **kokonaispalkat**.

Taulukko A. **Työvoimakustannusten rakenne**

Pääryhmät	Alaryhmät	Kustannuserät
Välittömät palkat eli tehdyn työajan palkat	Tehdyn työajan palkat	Tehdyltä työajalta maksetut rahapalkat Tulospalkkiot
Välilliset palkat eli muun kuin tehdyn työajan palkat	Vuosilomiin liittyvät kustannukset	Vuosilomapalkat ja –korvaukset Lomaraha ja lomaltapaluuraha
	Vapaapäiväpalkat	Työajan lyhentämisen kustannukset Arkipyhäkorvaukset Muut vapaapäiväpalkat
	Sairaus–, tapaturma– ja äitiysajan palkat	
	Muut palkat	Koulutusajan palkat Palvelusvuosikorvaukset Muut palkkaerät
Sosiaalivakuutus–maksut	Eläkemaksut	Lakisääteiset työeläkemaksut Vapaaehtoiset eläkemaksut
	Sosiaaliturvamaksu	Kansaneläkemaksu Sairausvakuutusmaksu (Lapsilisämaksu)
	Työttömyysvakuutus–maksu	
	Tapaturmavakuutus–maksu	
	Muut vakuutusmaksut	Ryhmähenkivakuutusmaksu Muut vakuutusmaksut
Yrityskohtaiset työvoimakustannukset		Työterveyshuolto Työpaikkaruokailu Työpaikkakuljetukset ja autoedut Työvaatteet Asumisen tukeminen Koulutus Muut henkilöstöetuudet

Tiedustelussa työvoimakustannustiedot tuli ilmoittaa maksuperiaatteen mukaan eli vuonna 1992 toteutuneiden ja maksettujen kustannusten mukaan. Kustannukset tuli ilmoittaa nettomääräisinä, jolloin yrityksen saamat maksunpalautukset, hyvitykset yms. on vähennetty bruttomenoista.

Työvoimakustannustutkimuksen perustavoitteena oli selvittää yritysten työvoimakustannusten taso ja rakenne. **Työvoimakustannusten tasoa** kuvattiin seuraavilla mittareilla:

1. Työvoimakustannukset tehtyä työtuntia kohti.
2. Työvoimakustannukset palkansaajaa kohti vuodessa.

Työvoimakustannusten rakennetta kuvattiin seuraavilla mittareilla:

3. Välilliset työvoimakustannukset suhteessa tehdyn työajan palkkoihin.
4. Välilliset työvoimakustannukset suhteessa kokonaispalkkoihin.
5. Eri kustannuserät prosentteina kokonaistyövoimakustannuksista.

Työvoimakustannusten suhteellista merkitystä yrityksen liiketoiminnan kannalta kuvattiin seuraavilla mittareilla:

6. Työvoimakustannusten osuus liikevaihdosta.
7. Työvoimakustannusten osuus jalostusarvosta.

Ensimmäinen mittari kuvaa tehdyn työtunnin hintaa eli työpanoksen toteutunutta hintaa. Toinen mittari kuvaa vuosityöpanoksen hintaa. Tässä tutkimuksessa mittari on kuitenkin sikäli epätarkka, että siinä ei ole voitu ottaa huomioon vain koko vuoden työsuhteessa olleita, joille mittari parhaiten soveltuu.

Työvoimakustannusten rakenteen mittarit kuvaavat työvoimakustannusten koostumusta kolmella eri tavalla. Koska kullakin laskentatavalla on oma käyttönsä, esitetään tässä tutkimuksessa tuloksia kaikilla kolmella mittarilla.

Työvoimakustannusten suhteellista merkitystä kuvaavista mittareista etenkin työvoimakustannusten osuus jalostusarvosta on tärkeä yrityksen kannattavuuden kuvaaja.

2. AINEISTO

Tutkimuksen **perusaineistona** käytettiin tutkimuksen toimeksiantajien hallinnollisia jäsenrekistereitä. Graafisen teollisuuden yritykset valittiin tutkimukseen Suomen Työnantajain Keskusliiton (nykyisen Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton) jäsenrekisteristä otantaa käyttäen.

Otantahetkellä tammikuussa 1993 oli jäsenrekisterissä 389 graafisen teollisuuden yritystä, joiden palveluksessa oli 19.200 henkilöä. Otokseen poimittiin tasavälisellä satunnaisotannalla joka neljäs 20–99 henkilön yrityksistä, joka kolmas 100–499 henkilön yrityksistä ja kaikki vähintään 500 henkilön yritykset. Alle 20 henkilön yrityksiä ei otettu otokseen lainkaan.

Otokseen tuli 50 graafisen teollisuuden yritystä, joiden palveluksessa oli 8.300 henkilöä eli 43 prosenttia perusjoukon henkilömäärästä. Tiedusteluun vastasi 17 yritystä, joiden palveluksessa oli 3.800 henkilöä eli 46 prosenttia otosyritysten henkilömäärästä. Henkilömäärällä mitattu kattavuus oli näin ollen tyydyttävä. Näiden yritysten lisäksi aineistoon luettiin kahdesta monialayrityksestä graafisen teollisuuden toimipaikat. Kun yksi graafisen teollisuuden yritys antoi tiedot toimipaikkakohtaisesti, oli saatuja vastauksia 20.

Graafisen teollisuuden yritykset jaettiin toiminnan perusteella kahteen toimialaluokkaan: kustantaminen ja painaminen sekä kirjapainot. Taulukossa B on kuvattu näiden alojen yritysten jakaantuminen tutkimuksessa.

Vastausten laatua voidaan pitää varsin hyvänä. Kustannuserien kohdalla on käsitelty saatujen tietojen kattavuutta ja luotettavuutta.

Taulukko B. Graafisen teollisuuden yritykset tutkimuksessa

	Yrityksen henkilömäärä				Yhteensä
	Alle 20	20–99	100–499	Yli 500	
Yritysten määrä perusjoukossa	222	122	40	5	389
Yritysten määrä tutkimuksessa (otos)	–	31	14	5	50
Vastanneiden yritysten määrä	–	9	5	3	17
Vastausten (yritysten ja toimipaikkojen) määrä	–	10	6	4	20
Vastaukset toimialoittain:					
Kustantaminen ja painaminen	–	3	1	4	8
Kirjapainot	–	7	5	–	12

3. TYÖVOIMAKUSTANNUSERÄT

Työvoimakustannukset jaettiin tutkimuksessa n. 30 kustannuserään. Tutkimuksen pääraportissa on käyty läpi kaikki työvoimakustannuserät ja niiden määräytymisperusteet. Tässä esitellään kustannuseristä ainoastaan ne kohdat, joissa toimiala poikkeaa merkittävästi muista toimialoista tai jotka muutoin ovat toimialalle merkityksellisiä.

Tehdyn työajan palkat

Tehdyn työajan palkkoihin on tutkimuksessa luettu säännölliseltä työajalta sekä lisä- ja ylityöajalta maksetut palkat. Näitä ovat aika-, urakka- ja palkkiopalkat mukaanlukien vuorotyöstä ja työolosuhteista maksetut erilliset lisät sekä yli- ja sunnuntaityökorotukset. Viikkopalkkaisilta työntekijöiltä ja toimihenkilöiltä on tehdyn työajan palkkaan pyritty lukemaan vain todelliselta tehdyltä työajalta maksetut palkat, jolloin erilaisilta poissaoloajoilta maksetut palkat eivät sisälly tehdyn työajan palkkaan.

Työajan lyhentämisen johdosta maksettuja korvauksia ei tässä tutkimuksessa ole luettu tehdyn työajan palkkoihin. Mikään ei tietenkään estä muokkaamasta tutkimuksen tuloksia niin, että työajan lyhennyksen kompensaatioon luetut kustannuserät siirretään tehdyn työajan palkkojen puolelle. Työajan lyhennyksen kompensaatiossa on jouduttu valitsemaan yhtenäinen käsittelyperiaate sen takia, että eri toimialojen tulokset olisivat mahdollisimman vertailukelpoisia.

Tehdyn työajan palkkoihin on luettu myös tulospalkkiot. Niillä tarkoitetaan sellaisia tulosperusteisia eriä, joita ei lueta palkkio- ja suorituspalkoiksi ja jotka ovat varsinaisia palkkaustapoja täydentäviä lisäpalkkoja. Koska tulospalkkioiden lukeminen tehdyn työajan palkkoihin ei ole itsestäänselvää, voidaan tuloksia tarkastella myös niin, että tulospalkkiot luetaan muun kuin tehdyn työajan palkkoihin ja sitä kautta välillisiin työvoimakustannuksiin.

Vaikka tiedustelussa kysyttiin yritysten tarjoamien luontoisetujen ennakonpidätysarvoja, ei niitä kuitenkaan luettu tehdyn työajan palkkoihin. Tämä johtuu siitä, että luontoiseduista yrityksille aiheutuvat kustannukset eivät välttämättä ole samat kuin luontoisetujen verotusarvot palkansaajille. Tässä tutkimuksessa sisältyvät luontoiseduista aiheutuvat kustannukset yrityskohtaisiin kustannuksiin, mm. työpaikkaruokailun tai autoetujen nettokustannuksiin.

Koska tehdyn työajan palkan määrittäminen on tämän tutkimuksen keskeisimpiä kohtia, kiinnitettiin tiedustelussa ja saaduissa vastauksissa erityistä huomiota näiden palkkojen tarkastamiseen. Valtaosa yrityksistä ilmoitti luotettavan tuntuisesti nämä palkat.

Muun kuin tehdyn työajan palkat

Muun kuin tehdyn työajan palkoista pidettiin pakollisina tietoina seuraavia kustannuseriä, jotka siis edellytettiin kaikissa vastauksissa:

* Vuosilomapalkat, -korvaukset ja lomarahat (koko henkilöstö)
* Työajan lyhentämisen kompensaatio (koko henkilöstö)
* Arkipyhäkorvaukset (työntekijät)
* Sairausajan palkat (koko henkilöstö)

Mikäli jostakin yrityksestä ei näitä tietoja saatu, arvioitiin ne tällekin yritykselle samaksi osuudeksi palkkasummasta kuin niillä saman toimialan yrityksillä, jotka olivat nämä kustannukset ilmoittaneet. Arviointi suoritettiin erikseen työntekijöille ja toimihenkilöille.

Vuosilomapalkkoja ja lomarahoja ei kaikissa vastauksissa ollut eroteltu, jolloin ilmoitettu yhteissumma jaettiin suhteessa 2:1.

Työajan lyhentämisen kompensaatioon luettiin pekkasvapaiden korvaukset. Yrityksistä 75 prosenttia ilmoitti nämä tiedot työntekijöistä ja 60 prosenttia toimihenkilöistä. Työajan lyhentämisen kompensaatiota koskevat tiedot ovat näin ollen toimihenkilöillä hieman epävarmempia kuin työntekijöillä. Tutkimuksessa käytetty arviointiperiaate johtaa kuitenkin koko toimialan tasolla oikeaan suuruusluokkaan. On kuitenkin huomattava, että kaikissa graafisen teollisuuden yrityksissä ei välttämättä ole sellaisia toimihenkilöitä, joille maksetaan työajan lyhennyksen kompensaatiota.

Yrityksistä 75 prosenttia ilmoitti työntekijöille maksetut arkipyhäkorvaukset, joten koko toimialaa koskeva arvio lienee varsin luotettava.

Sairausajan palkkojen ilmoittamisessa oli jonkin verran ongelmallista se, että yrityksen ilmoittamat palkat saattoivat olla bruttomääräisiä, eli sairaus- ja tapaturmavakuutuksesta saatuja maksunpalautuksia ei ollut vähennetty. Jos yrityksestä ei saatu tällaisissa tapauksissa korjattuja tietoja, arvioitiin maksunpalautusten osuus saadun aineiston perusteella.

Yrityksistä 90 prosenttia ilmoitti sairausajan palkat työntekijöitä koskien ja 85 prosenttia toimihenkilöitä koskien, joten koko toimialaa koskeva arvio on varsin luotettava.

Sosiaalivakuutusmaksut

Sosiaalivakuutusmaksuista pidettiin kaikkia muita vakuutusmaksuja paitsi vapaaehtoisia eläkemaksuja ja muita vapaaehtoisia vakuutusmaksuja pakollisina tietoina.

Kaikista graafisen teollisuuden yrityksistä saatiin tiedot lakisääteisistä eläkemaksuista. Niiden jakautuminen työntekijöiden ja toimihenkilöiden kesken jouduttiin eräissä tapauksissa kuitenkin arvioimaan muun aineiston perusteella.

Joka toisella yrityksellä oli myös vapaaehtoisista eläkejärjestelyistä tai suoraan maksetuista eläkkeistä aiheutuneita kustannuksia.

Kaikki yritykset ilmoittivat tapaturmavakuutusmaksut. Niiden jakautuminen työntekijöiden ja toimihenkilöiden kesken jouduttiin eräissä tapauksissa arvioimaan muun aineiston perusteella.

Yrityskohtaiset työvoimakustannukset

Kaikki yrityskohtaisten työvoimakustannusten erät olivat vapaaehtoisia tietoja. Kaikki graafisen teollisuuden yritykset yhtä lukuunottamatta ilmoittivat näitä työvoimakustannuksia. Kustannusten jakautuminen työntekijöiden ja toimihenkilöiden kesken jouduttiin kuitenkin arvioimaan lähes joka toisella yrityksellä muun aineiston perusteella.

4. TULOKSET JA KEHITYSARVIOT

Työvoimakustannustutkimuksen tulokset on esitetty taulukoissa 1–3. Taulukoihin liittyy muutamia kuvioita.

Taulukossa 4 on verrattu vuoden 1992 tuloksia edellisen tutkimuksen tuloksiin vuodelta 1988 (Jonninen, 1989). Taulukossa 5 on esitetty graafisen teollisuuden työvoimakustannusrakennetta koskeva arvio vuosille 1993 ja 1994. Taulukossa 6 on verrattu graafisen teollisuuden työntekijöiden työvoimakustannusten tasoa ja rakennetta keskeisissä teollisuusmaissa.

Vuosia 1993 ja 1994 koskevissa arvioissa on otettu huomioon ao. vuosien työeläkemaksua, sosiaaliturvamaksua, työttömyysvakuutusmaksua ja ryhmähenkivakuutusmaksua koskevat päätökset. Tapaturmavakuutuksen korvausperusteissa tapahtuneiden muutosten on arvioitu nostavan maksutasoa hieman vuodesta 1993 lähtien. Vuotta 1994 koskevan ylimääräisen työttömyysvakuutusmaksun eli ns. lomautussakon vaikutusta ei ole otettu huomioon.

Arviossa on otettu huomioon, että lomapalkan korotusta maksetaan vuodesta 1994 alkaen 50 prosenttia entisen 80 prosentin sijasta. Tämän kustannusvaikutus näkyy kuitenkin enemmän vasta vuonna 1995.

Kehitysarvio on tehty Tilastokeskuksen yritysrekisterin sisältämän yritysjakauman perusteella.

TAULUKOT JA KUVIOT

TUNNUSLUVUT 1992

Työvoimakustannukset/liikevaihto, %

	Keskiarvo	Alin desiili	Mediaani	Ylin desiili
Koko toimiala	**39**	**32**	**44**	**57**
- Kustantaminen ja painaminen	36	..	..	..
- Kirjapainot	45	..	43	..
Koko teollisuus	**22**	**14**	**30**	**52**

Yrityskohtainen aineisto on lajiteltu suhdeluvun työvoimakustannukset/liikevaihto suhteen nousevaan järjestykseen. Alin desiili kuvaa sitä suhdelukua, jonka alapuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä ja ylin desiili sitä suhdelukua, jonka yläpuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella.

TUNNUSLUVUT 1992

Työvoimakustannukset / liikevaihto, %

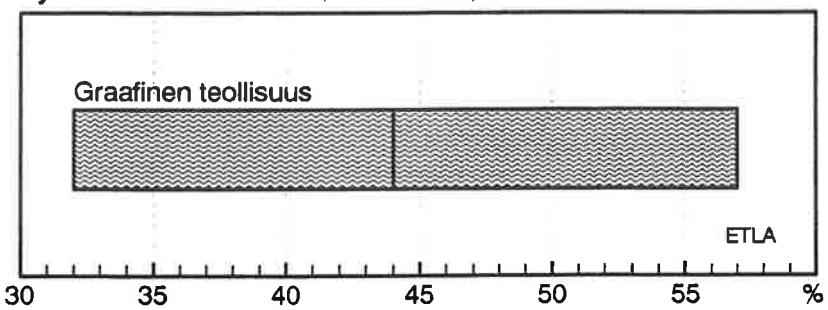

Yrityskohtainen aineisto on lajiteltu suhdeluvun työvoimakustannukset/liikevaihto suhteen nousevaan järjestykseen. Alin desiili kuvaa sitä suhdelukua, jonka alapuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä ja ylin desiili sitä suhdelukua, jonka yläpuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella.

TUNNUSLUVUT 1992

Työvoimakustannukset/jalostusarvo, %

	Keskiarvo	Alin desiili	Mediaani	Ylin desiili
Koko toimiala	**72**	**71**	**80**	**99**
– Kustantaminen ja painaminen	63	..	..	..
– Kirjapainot	86	..	80	..
Koko teollisuus	**69**	**49**	**84**	**126**

Yrityskohtainen aineisto on lajiteltu suhdeluvun työvoimakustannukset/jalostusarvo suhteen nousevaan järjestykseen. Alin desiili kuvaa sitä suhdelukua, jonka alapuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä ja ylin desiili sitä suhdelukua, jonka yläpuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella.

TUNNUSLUVUT 1992

Työvoimakustannukset / jalostusarvo, %

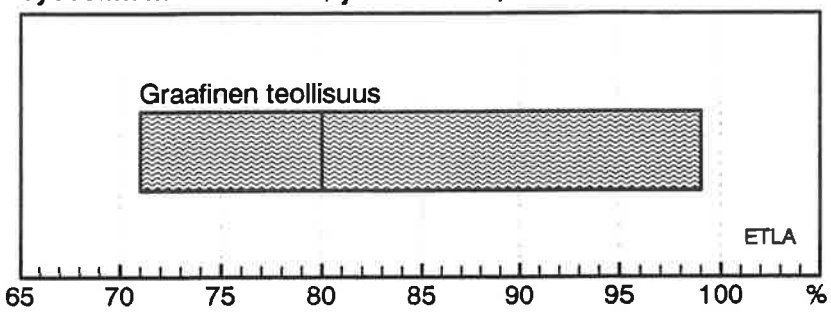

Yrityskohtainen aineisto on lajiteltu suhdeluvun työvoimakustannukset/jalostusarvo suhteen nousevaan järjestykseen. Alin desiili kuvaa sitä suhdelukua, jonka alapuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä ja ylin desiili sitä suhdelukua, jonka yläpuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella.

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN TASO 1992

Työvoimakustannukset/tehty työtunti, mk

	Keskiarvo	Alin desiili	Mediaani	Ylin desiili
Koko toimiala	**117**	**92**	**100**	**135**
– Työntekijät	99	75	79	112
– Toimihenkilöt	142	112	136	160

Yrityskohtainen aineisto on lajiteltu tuntityövoimakustannusten suhteen nousevaan järjestykseen. Alin desiili kuvaa sitä tuntikustannusta, jonka alapuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä ja ylin desiili sitä tuntikustannusta, jonka yläpuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella. On siis huomattava, että luvut kuvaavat yritysten ja toimipaikkojen hajontaa, eivät henkilöiden hajontaa, tarkasteltavan muuttujan suhteen.

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN TASO 1992

Työvoimakustannukset / tehty työtunti, mk
GRAAFINEN TEOLLISUUS

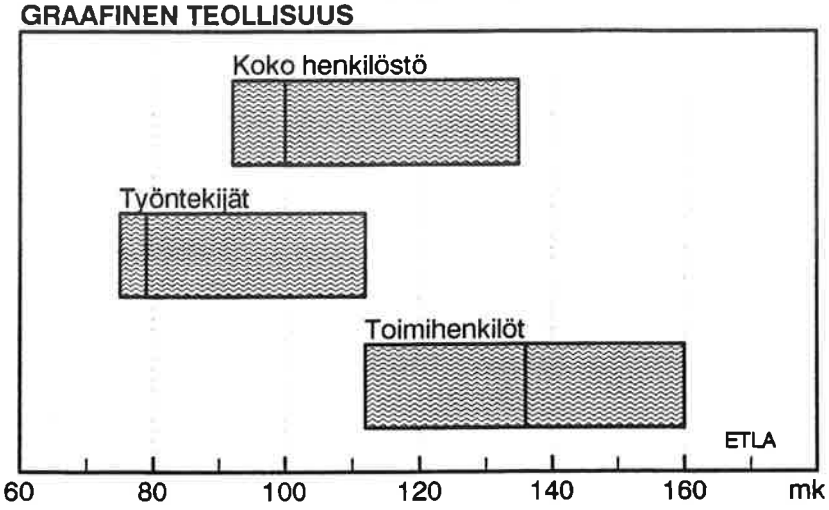

Yrityskohtainen aineisto on lajiteltu tuntityövoimakustannusten suhteen nousevaan järjestykseen. Alin desiili kuvaa sitä tuntikustannusta, jonka alapuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä ja ylin desiili sitä tuntikustannusta, jonka yläpuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella. On siis huomattava, että luvut kuvaavat yritysten ja toimipaikkojen hajontaa, eivät henkilöiden hajontaa, tarkasteltavan muuttujan suhteen.

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN TASO 1992

Työvoimakustannukset/vuosi/henkilö, 1000 mk

	Keskiarvo	Alin desiili	Mediaani	Ylin desiili
Koko toimiala	**181**	**147**	**168**	**224**
– Työntekijät	159	120	145	215
– Toimihenkilöt	209	179	209	269

Yrityskohtainen aineisto on lajiteltu vuosityövoimakustannusten suhteen nousevaan järjestykseen. Alin desiili kuvaa sitä vuosikustannusta, jonka alapuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä ja ylin desiili sitä vuosikustannusta, jonka yläpuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella. On siis huomattava, että luvut kuvaavat yritysten ja toimipaikkojen hajontaa, eivät henkilöiden hajontaa, tarkasteltavan muuttujan suhteen.

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN TASO 1992

Työvoimakustannukset / vuosi / henkilö, 1000 mk
GRAAFINEN TEOLLISUUS

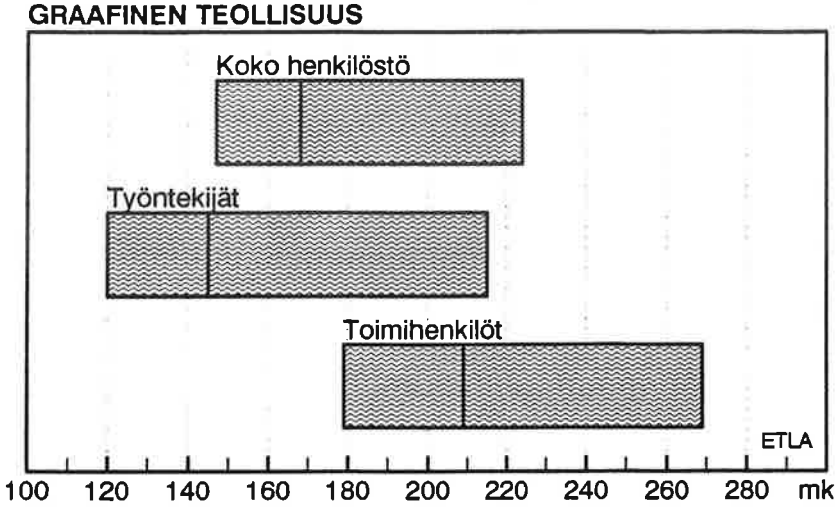

Yrityskohtainen aineisto on lajiteltu vuosityövoimakustannusten suhteen nousevaan järjestykseen. Alin desiili kuvaa sitä vuosikustannusta, jonka alapuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä ja ylin desiili sitä vuosikustannusta, jonka yläpuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella. On siis huomattava, että luvut kuvaavat yritysten ja toimipaikkojen hajontaa, eivät henkilöiden hajontaa, tarkasteltavan muuttujan suhteen.

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992

Välilliset työvoimakustannukset/tehdyn työajan palkat, %

	Keskiarvo	Alin desiili	Mediaani	Ylin desiili
Koko toimiala	**70**	**59**	**69**	**82**
- Työntekijät	76	64	69	85
- Toimihenkilöt	66	46	62	75

Yrityskohtainen aineisto on lajiteltu suhdeluvun välilliset työvoimakustannukset/tehdyn työajan palkat suhteen nousevaan järjestykseen. Alin desiili kuvaa sitä suhdelukua, jonka alapuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä ja ylin desiili sitä suhdelukua, jonka yläpuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella. On siis huomattava, että luvut kuvaavat yritysten ja toimipaikkojen hajontaa, eivät henkilöiden hajontaa, tarkasteltavan muuttujan suhteen.

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992

Välilliset työvoimakustannukset / tehdyn työajan palkat, %
GRAAFINEN TEOLLISUUS

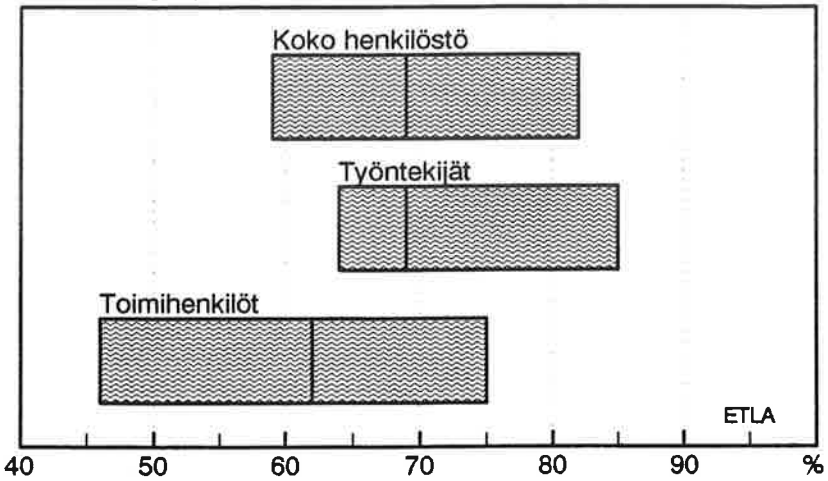

Yrityskohtainen aineisto on lajiteltu suhdeluvun välilliset työvoimakustannukset/tehdyn työajan palkat suhteen nousevaan järjestykseen. Alin desiili kuvaa sitä suhdelukua, jonka alapuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä ja ylin desiili sitä suhdelukua, jonka yläpuolelle sijoittuu kymmenesosa yrityksistä. Puolet yrityksistä on mediaanin alapuolella ja puolet sen yläpuolella. On siis huomattava, että luvut kuvaavat yritysten ja toimipaikkojen hajontaa, eivät henkilöiden hajontaa, tarkasteltavan muuttujan suhteen.

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992

Työvoimakustannukset yhteensä = 100.0

	Työn-tekijät	Toimi-henkilöt	Yhteensä
1. Tehdyn työajan palkat	**56.4**	**63.2**	**59.3**
11. Tehdyn työajan rahapalkat	56.1	62.3	58.8
12. Tulospalkkiot	0.3	0.9	0.5
2. Muun kuin tehdyn työajan palkat	**21.7**	**13.3**	**18.1**
21. Vuosilomapalkat,-korvaukset ja lomaraha	12.1	10.6	11.5
211. Vuosilomapalkat ja -korvaukset	8.0	7.1	7.6
212. Lomaraha	4.1	3.5	3.9
22. Vapaapäiväpalkat	5.9	1.3	3.9
221. Työajan lyhennyksen kompensaatio	4.1	1.1	2.8
222. Arkipyhäkorvaukset	1.7	0.1	1.0
223. Muut vapaapäiväpalkat	0.1	0.2	0.1
23. Sairaus- ja äitiysajan palkat, netto	1.7	0.8	1.3
24. Muut palkat	2.0	0.5	1.3
241. Koulutusajan palkat	0.1	0.1	0.1
242. Palvelusvuosikorvaukset	1.4	0.1	0.8
243. Muut palkkaerät	0.5	0.3	0.4
3. Sosiaalivakuutusmaksut	**19.9**	**19.5**	**19.8**
31. Eläkemaksut	12.8	13.1	13.0
311. Lakisääteiset eläkemaksut	12.3	11.8	12.1
312. Vapaaehtoiset eläkemaksut	0.5	1.3	0.9
32. Tapaturmavakuutusmaksu	1.5	0.5	1.1
33. Sosiaaliturvamaksu	2.7	2.6	2.6
34. Työttömyysvakuutusmaksu	3.0	2.9	2.9
35. Ryhmähenkivakuutusmaksu	0.1	0.1	0.1
36. Muut vakuutusmaksut	0.0	0.2	0.1
4. Yrityskohtaiset työvoimakustannukset	**2.0**	**4.0**	**2.8**
41. Työterveyshuolto	0.4	0.3	0.4
42. Työpaikkaruokailu	0.5	0.6	0.5
43. Työpaikkakuljetukset ja autoedut	0.0	1.1	0.5
44. Työvaatteet	0.4	0.1	0.2
45. Asumisen tukeminen	0.1	0.1	0.1
46. Koulutus	0.4	1.4	0.8
47. Muut henkilöstöetuudet	0.3	0.5	0.4
2-4. Välilliset työvoimakustannukset yhteensä	**43.6**	**36.8**	**40.7**
1-4. Työvoimakustannukset yhteensä	**100.0**	**100.0**	**100.0**

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992

Tehdyn työajan palkat = 100.0

	Työntekijät	Toimihenkilöt	Yhteensä
1. Tehdyn työajan palkat	**100.0**	**100.0**	**100.0**
11. Tehdyn työajan rahapalkat	99.5	98.6	99.1
12. Tulospalkkiot	0.5	1.4	0.9
2. Muun kuin tehdyn työajan palkat	**38.5**	**21.0**	**30.4**
21. Vuosilomapalkat,-korvaukset ja lomaraha	21.5	16.8	19.3
211. Vuosilomapalkat ja -korvaukset	14.1	11.2	12.8
212. Lomaraha	7.3	5.6	6.5
22. Vapaapäiväpalkat	10.5	2.1	6.7
221. Työajan lyhennyksen kompensaatio	7.3	1.7	4.7
222. Arkipyhäkorvaukset	3.0	0.1	1.7
223. Muut vapaapäiväpalkat	0.1	0.3	0.2
23. Sairaus- ja äitiysajan palkat, netto	3.1	1.2	2.2
24. Muut palkat	3.5	0.8	2.2
241. Koulutusajan palkat	0.3	0.2	0.2
242. Palvelusvuosikorvaukset	2.4	0.2	1.4
243. Muut palkkaerät	0.8	0.5	0.7
3. Sosiaalivakuutusmaksut	**35.3**	**30.8**	**33.4**
31. Eläkemaksut	22.6	20.8	21.9
311. Lakisääteiset eläkemaksut	21.8	18.6	20.4
312. Vapaaehtoiset eläkemaksut	0.9	2.1	1.5
32. Tapaturmavakuutusmaksu	2.6	0.8	1.8
33. Sosiaaliturvamaksu	4.7	4.2	4.5
34. Työttömyysvakuutusmaksu	5.2	4.6	5.0
35. Ryhmähenkivakuutusmaksu	0.1	0.1	0.1
36. Muut vakuutusmaksut	0.0	0.3	0.2
4. Yrityskohtaiset työvoimakustannukset	**3.5**	**6.4**	**4.8**
41. Työterveyshuolto	0.7	0.6	0.6
42. Työpaikkaruokailu	0.8	0.9	0.8
43. Työpaikkakuljetukset ja autoedut	0.1	1.8	0.9
44. Työvaatteet	0.7	0.1	0.4
45. Asumisen tukeminen	0.1	0.2	0.1
46. Koulutus	0.7	2.1	1.3
47. Muut henkilöstöetuudet	0.6	0.7	0.6
2-4. Välilliset työvoimakustannukset yhteensä	**77.4**	**58.2**	**68.6**
1-4. Työvoimakustannukset yhteensä	**177.4**	**158.2**	**168.6**

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992

Työvoimakustannukset yhteensä = 100.0

	Työntekijät	Toimihenkilöt	Yhteensä
1. Tehdyn työajan palkat	**57.0**	**60.3**	**58.7**
11. Tehdyn työajan rahapalkat	56.7	60.2	58.5
12. Tulospalkkiot	0.3	0.1	0.2
2. Muun kuin tehdyn työajan palkat	**21.3**	**15.8**	**18.4**
21. Vuosilomapalkat,-korvaukset ja lomaraha	14.7	13.5	14.1
211. Vuosilomapalkat ja -korvaukset	9.1	8.4	8.7
212. Lomaraha	5.6	5.1	5.3
22. Vapaapäiväpalkat	4.5	1.0	2.7
221. Työajan lyhennyksen kompensaatio	2.0	0.2	1.1
222. Arkipyhäkorvaukset	2.4	0.7	1.5
223. Muut vapaapäiväpalkat	0.1	0.1	0.1
23. Sairaus- ja äitiysajan palkat, netto	1.4	0.7	1.0
24. Muut palkat	0.6	0.5	0.6
241. Koulutusajan palkat	0.3	0.2	0.3
242. Palvelusvuosikorvaukset	0.0	0.1	0.0
243. Muut palkkaerät	0.3	0.3	0.3
3. Sosiaalivakuutusmaksut	**18.8**	**18.4**	**18.6**
31. Eläkemaksut	12.5	12.3	12.4
311. Lakisääteiset eläkemaksut	11.6	11.1	11.3
312. Vapaaehtoiset eläkemaksut	0.9	1.2	1.1
32. Tapaturmavakuutusmaksu	0.7	0.3	0.5
33. Sosiaaliturvamaksu	2.6	2.6	2.6
34. Työttömyysvakuutusmaksu	2.9	2.9	2.9
35. Ryhmähenkivakuutusmaksu	0.1	0.1	0.1
36. Muut vakuutusmaksut	0.0	0.3	0.2
4. Yrityskohtaiset työvoimakustannukset	**2.9**	**5.6**	**4.4**
41. Työterveyshuolto	0.4	0.4	0.4
42. Työpaikkaruokailu	1.0	1.1	1.1
43. Työpaikkakuljetukset ja autoedut	0.2	2.0	1.1
44. Työvaatteet	0.1	0.0	0.1
45. Asumisen tukeminen	0.0	0.1	0.1
46. Koulutus	0.6	1.4	1.0
47. Muut henkilöstöetuudet	0.6	0.6	0.6
2-4. Välilliset työvoimakustannukset yhteensä	**43.0**	**39.7**	**41.3**
1-4. Työvoimakustannukset yhteensä	**100.0**	**100.0**	**100.0**

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992

Tehdyn työajan palkat = 100.0

	Työn-tekijät	Toimi-henkilöt	Yhteensä
1. Tehdyn työajan palkat	**100.0**	**100.0**	**100.0**
11. Tehdyn työajan rahapalkat	99.5	99.8	99.6
12. Tulospalkkiot	0.5	0.2	0.4
2. Muun kuin tehdyn työajan palkat	**37.3**	**26.2**	**31.3**
21. Vuosilomapalkat,-korvaukset ja lomaraha	25.8	22.4	24.0
211. Vuosilomapalkat ja -korvaukset	16.0	13.9	14.9
212. Lomaraha	9.8	8.5	9.1
22. Vapaapäiväpalkat	8.0	1.7	4.6
221. Työajan lyhennyksen kompensaatio	3.5	0.4	1.8
222. Arkipyhäkorvaukset	4.2	1.1	2.6
223. Muut vapaapäiväpalkat	0.2	0.2	0.2
23. Sairaus- ja äitiysajan palkat, netto	2.5	1.2	1.8
24. Muut palkat	1.1	0.9	1.0
241. Koulutusajan palkat	0.5	0.4	0.5
242. Palvelusvuosikorvaukset	0.0	0.1	0.1
243. Muut palkkaerät	0.6	0.4	0.5
3. Sosiaalivakuutusmaksut	**33.0**	**30.5**	**31.7**
31. Eläkemaksut	21.9	20.3	21.1
311. Lakisääteiset eläkemaksut	20.3	18.4	19.3
312. Vapaaehtoiset eläkemaksut	1.6	1.9	1.8
32. Tapaturmavakuutusmaksu	1.1	0.4	0.8
33. Sosiaaliturvamaksu	4.6	4.3	4.5
34. Työttömyysvakuutusmaksu	5.1	4.8	5.0
35. Ryhmähenkivakuutusmaksu	0.1	0.1	0.1
36. Muut vakuutusmaksut	0.0	0.5	0.3
4. Yrityskohtaiset työvoimakustannukset	**5.2**	**9.1**	**7.3**
41. Työterveyshuolto	0.8	0.6	0.7
42. Työpaikkaruokailu	1.8	1.9	1.8
43. Työpaikkakuljetukset ja autoedut	0.3	3.3	1.9
44. Työvaatteet	0.3	0.0	0.1
45. Asumisen tukeminen	0.1	0.1	0.1
46. Koulutus	1.0	2.2	1.7
47. Muut henkilöstöetuudet	1.0	1.0	1.0
2-4. Välilliset työvoimakustannukset yhteensä	**75.5**	**65.8**	**70.3**
1-4. Työvoimakustannukset yhteensä	**175.5**	**165.8**	**170.3**

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992

Työvoimakustannukset yhteensä = 100.0

	Työntekijät	Toimihenkilöt	Yhteensä
1. Tehdyn työajan palkat	**57.6**	**61.0**	**59.6**
11. Tehdyn työajan rahapalkat	57.1	60.8	59.2
12. Tulospalkkiot	0.5	0.2	0.3
2. Muun kuin tehdyn työajan palkat	**20.8**	**16.0**	**18.0**
21. Vuosilomapalkat,-korvaukset ja lomaraha	14.3	13.7	14.0
211. Vuosilomapalkat ja -korvaukset	9.0	8.4	8.7
212. Lomaraha	5.4	5.2	5.3
22. Vapaapäiväpalkat	4.4	1.1	2.5
221. Työajan lyhennyksen kompensaatio	1.8	0.1	0.8
222. Arkipyhäkorvaukset	2.4	0.8	1.5
223. Muut vapaapäiväpalkat	0.2	0.1	0.2
23. Sairaus- ja äitiysajan palkat, netto	1.3	0.7	0.9
24. Muut palkat	0.7	0.5	0.6
241. Koulutusajan palkat	0.4	0.2	0.3
242. Palvelusvuosikorvaukset	0.0	0.1	0.1
243. Muut palkkaerät	0.3	0.2	0.3
3. Sosiaalivakuutusmaksut	**18.7**	**17.8**	**18.1**
31. Eläkemaksut	12.4	11.8	12.1
311. Lakisääteiset eläkemaksut	11.9	11.3	11.5
312. Vapaaehtoiset eläkemaksut	0.6	0.6	0.6
32. Tapaturmavakuutusmaksu	0.7	0.2	0.4
33. Sosiaaliturvamaksu	2.6	2.6	2.6
34. Työttömyysvakuutusmaksu	2.9	2.9	2.9
35. Ryhmähenkivakuutusmaksu	0.1	0.1	0.1
36. Muut vakuutusmaksut	0.0	0.0	0.0
4. Yrityskohtaiset työvoimakustannukset	**2.9**	**5.3**	**4.3**
41. Työterveyshuolto	0.3	0.2	0.3
42. Työpaikkaruokailu	0.9	0.9	0.9
43. Työpaikkakuljetukset ja autoedut	0.3	2.1	1.4
44. Työvaatteet	0.2	0.0	0.1
45. Asumisen tukeminen	0.1	0.1	0.1
46. Koulutus	0.7	1.5	1.2
47. Muut henkilöstöetuudet	0.5	0.4	0.5
2-4. Välilliset työvoimakustannukset yhteensä	**42.4**	**39.0**	**40.4**
1-4. Työvoimakustannukset yhteensä	**100.0**	**100.0**	**100.0**

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992

Tehdyn työajan palkat = 100.0

	Työn-tekijät	Toimi-henkilöt	Yhteensä
1. Tehdyn työajan palkat	**100.0**	**100.0**	**100.0**
11. Tehdyn työajan rahapalkat	99.1	99.7	99.5
12. Tulospalkkiot	0.9	0.3	0.6
2. Muun kuin tehdyn työajan palkat	**36.0**	**26.2**	**30.1**
21. Vuosilomapalkat,-korvaukset ja lomaraha	24.9	22.4	23.4
211. Vuosilomapalkat ja -korvaukset	15.6	13.9	14.6
212. Lomaraha	9.3	8.6	8.9
22. Vapaapäiväpalkat	7.7	1.8	4.2
221. Työajan lyhennyksen kompensaatio	3.2	0.2	1.4
222. Arkipyhäkorvaukset	4.1	1.4	2.5
223. Muut vapaapäiväpalkat	0.4	0.2	0.3
23. Sairaus- ja äitiysajan palkat, netto	2.3	1.1	1.6
24. Muut palkat	1.2	0.9	1.0
241. Koulutusajan palkat	0.7	0.4	0.5
242. Palvelusvuosikorvaukset	0.1	0.1	0.1
243. Muut palkkaerät	0.5	0.4	0.4
3. Sosiaalivakuutusmaksut	**32.4**	**29.1**	**30.5**
31. Eläkemaksut	21.5	19.4	20.3
311. Lakisääteiset eläkemaksut	20.6	18.5	19.3
312. Vapaaehtoiset eläkemaksut	1.0	1.0	1.0
32. Tapaturmavakuutusmaksu	1.1	0.4	0.7
33. Sosiaaliturvamaksu	4.6	4.3	4.4
34. Työttömyysvakuutusmaksu	5.1	4.8	4.9
35. Ryhmähenkivakuutusmaksu	0.1	0.1	0.1
36. Muut vakuutusmaksut	0.0	0.1	0.1
4. Yrityskohtaiset työvoimakustannukset	**5.0**	**8.7**	**7.2**
41. Työterveyshuolto	0.5	0.4	0.4
42. Työpaikkaruokailu	1.5	1.5	1.5
43. Työpaikkakuljetukset ja autoedut	0.5	3.5	2.3
44. Työvaatteet	0.3	0.0	0.1
45. Asumisen tukeminen	0.1	0.1	0.1
46. Koulutus	1.1	2.5	2.0
47. Muut henkilöstöetuudet	0.9	0.7	0.8
2-4. Välilliset työvoimakustannukset yhteensä	**73.5**	**64.1**	**67.8**
1-4. Työvoimakustannukset yhteensä	**173.5**	**164.1**	**167.8**

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992

Työvoimakustannukset yhteensä = 100.0

	Työntekijät	Toimihenkilöt	Yhteensä
1. Tehdyn työajan palkat	**56.1**	**58.8**	**57.2**
11. Tehdyn työajan rahapalkat	56.1	58.8	57.2
12. Tulospalkkiot	0.0	0.0	0.0
2. Muun kuin tehdyn työajan palkat	**21.9**	**15.3**	**19.2**
21. Vuosilomapalkat,-korvaukset ja lomaraha	15.1	13.1	14.3
211. Vuosilomapalkat ja -korvaukset	9.3	8.2	8.8
212. Lomaraha	5.8	4.9	5.4
22. Vapaapäiväpalkat	4.7	0.8	3.1
221. Työajan lyhennyksen kompensaatio	2.2	0.5	1.5
222. Arkipyhäkorvaukset	2.5	0.3	1.6
223. Muut vapaapäiväpalkat	0.0	0.0	0.0
23. Sairaus- ja äitiysajan palkat, netto	1.5	0.8	1.2
24. Muut palkat	0.6	0.6	0.6
241. Koulutusajan palkat	0.2	0.2	0.2
242. Palvelusvuosikorvaukset	0.0	0.0	0.0
243. Muut palkkaerät	0.4	0.3	0.3
3. Sosiaalivakuutusmaksut	**18.9**	**20.1**	**19.4**
31. Eläkemaksut	12.6	13.3	12.9
311. Lakisääteiset eläkemaksut	11.2	10.7	11.0
312. Vapaaehtoiset eläkemaksut	1.4	2.6	1.9
32. Tapaturmavakuutusmaksu	0.7	0.3	0.5
33. Sosiaaliturvamaksu	2.6	2.6	2.6
34. Työttömyysvakuutusmaksu	2.9	2.9	2.9
35. Ryhmähenkivakuutusmaksu	0.1	0.1	0.1
36. Muut vakuutusmaksut	0.0	1.0	0.4
4. Yrityskohtaiset työvoimakustannukset	**3.1**	**5.8**	**4.2**
41. Työterveyshuolto	0.6	0.6	0.6
42. Työpaikkaruokailu	1.2	1.6	1.4
43. Työpaikkakuljetukset ja autoedut	0.1	1.7	0.7
44. Työvaatteet	0.1	0.0	0.1
45. Asumisen tukeminen	0.0	0.0	0.0
46. Koulutus	0.5	0.9	0.7
47. Muut henkilöstöetuudet	0.6	1.0	0.8
2-4. Välilliset työvoimakustannukset yhteensä	**43.9**	**41.2**	**42.8**
1-4. Työvoimakustannukset yhteensä	**100.0**	**100.0**	**100.0**

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992

Tehdyn työajan palkat = 100.0

	Työn-tekijät	Toimi-henkilöt	Yhteensä
1. Tehdyn työajan palkat	**100.0**	**100.0**	**100.0**
11. Tehdyn työajan rahapalkat	100.0	100.0	100.0
12. Tulospalkkiot	0.0	0.0	0.0
2. Muun kuin tehdyn työajan palkat	**39.0**	**26.0**	**33.5**
21. Vuosilomapalkat,-korvaukset ja lomaraha	26.9	22.2	24.9
211. Vuosilomapalkat ja -korvaukset	16.6	13.9	15.4
212. Lomaraha	10.3	8.4	9.5
22. Vapaapäiväpalkat	8.3	1.4	5.4
221. Työajan lyhennyksen kompensaatio	3.9	0.8	2.6
222. Arkipyhäkorvaukset	4.4	0.6	2.8
223. Muut vapaapäiväpalkat	0.0	0.0	0.0
23. Sairaus- ja äitiysajan palkat, netto	2.7	1.4	2.2
24. Muut palkat	1.0	0.9	1.0
241. Koulutusajan palkat	0.3	0.4	0.4
242. Palvelusvuosikorvaukset	0.0	0.0	0.0
243. Muut palkkaerät	0.7	0.5	0.6
3. Sosiaalivakuutusmaksut	**33.6**	**34.1**	**33.9**
31. Eläkemaksut	22.5	22.6	22.5
311. Lakisääteiset eläkemaksut	20.0	18.2	19.2
312. Vapaaehtoiset eläkemaksut	2.5	4.4	3.3
32. Tapaturmavakuutusmaksu	1.2	0.5	0.9
33. Sosiaaliturvamaksu	4.7	4.4	4.5
34. Työttömyysvakuutusmaksu	5.2	4.9	5.1
35. Ryhmähenkivakuutusmaksu	0.1	0.1	0.1
36. Muut vakuutusmaksut	0.1	1.7	0.7
4. Yrityskohtaiset työvoimakustannukset	**5.5**	**9.9**	**7.4**
41. Työterveyshuolto	1.1	1.1	1.1
42. Työpaikkaruokailu	2.2	2.7	2.4
43. Työpaikkakuljetukset ja autoedut	0.1	2.9	1.3
44. Työvaatteet	0.2	0.1	0.1
45. Asumisen tukeminen	0.0	0.0	0.0
46. Koulutus	0.8	1.5	1.1
47. Muut henkilöstöetuudet	1.1	1.6	1.4
2-4. Välilliset työvoimakustannukset yhteensä	**78.1**	**70.1**	**74.7**
1-4. Työvoimakustannukset yhteensä	**178.1**	**170.1**	**174.7**

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1988 - 1992

Tehdyn työajan palkat = 100.0

	Henkilöstöryhmä					
	Työntekijät		Toimihenkilöt		Yhteensä	
	1988	1992	1988	1992	1988	1992
1. Tehdyn työajan palkat	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
2. Muun kuin tehdyn työajan palkat	**30.6**	**37.3**	**21.6**	**26.2**	**26.9**	**31.3**
21. Vuosilomapalkat ja lomaraha	24.5	25.8	19.4	22.4	22.4	24.0
211. Vuosilomapalkat ja -korvaukset	15.5	16.0	11.6	13.9	13.9	14.9
212. Lomaraha	9.0	9.8	7.8	8.5	8.5	9.1
22. Vapaapäiväpalkat	2.6	8.0	0.7	1.7	1.8	4.6
23. Sairaus- ja äitiysajan palkat, netto	2.9	2.5	1.3	1.2	2.2	1.8
24. Muut palkat	0.6	1.1	0.2	0.9	0.5	1.0
3. Sosiaalivakuutusmaksut	**31.0**	**33.0**	**26.4**	**30.5**	**29.1**	**31.7**
31. Eläkemaksut	20.4	21.9	15.0	20.3	18.2	21.1
311. Lakisääteiset eläkemaksut[1]	20.2	20.3	14.7	18.4	17.9	19.3
312. Vapaaehtoiset eläkemaksut	0.2	1.6	0.3	1.9	0.3	1.8
32. Tapaturmavakuutusmaksu	0.8	1.1	0.7	0.4	0.8	0.8
33. Sosiaaliturvamaksu	8.0	4.6	9.1	4.3	8.4	4.5
34. Työttömyysvakuutusmaksu	1.6	5.1	1.4	4.8	1.5	5.0
35. Ryhmähenki- ja muut vakuutusmaksut	0.2	0.1	0.2	0.6	0.2	0.4
4. Yrityskohtaiset työvoimakustannukset	**4.2**	**5.2**	**4.7**	**9.1**	**4.4**	**7.3**
2.-4. Välilliset työvoimakustannukset	**65.9**	**75.5**	**52.7**	**65.8**	**60.5**	**70.3**

[1] Vuoden 1988 tutkimuksessa lakisääteisiin eläkkeisiin on luettu muut vapaaehtoiset eläkekustannukset kuin yrityksen suoraan maksamat eläkkeet.

TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENNE 1992 - 1994 (ARVIO)

		Työntekijät			Toimihenkilöt			Koko henkilöstö		
		1992	1993	1994	1992	1993	1994	1992	1993	1994
Tehdyn työajan palkat = 100.0										
2.	Muun kuin tehdyn työajan palkat	37.3	37.3	36.0	26.2	26.2	25.0	31.3	31.3	30.0
3.	Sosiaalivakuutusmaksut	33.0	39.1	39.7	30.5	35.8	36.4	31.7	37.3	37.8
4.	Yrityskohtaiset työvoima-kustannukset	5.2	5.2	5.2	9.1	9.1	9.1	7.3	7.3	7.3
2-4.	**Välilliset työvoima-kustannukset**	**75.5**	**81.6**	**80.9**	**65.8**	**71.1**	**70.5**	**70.3**	**75.9**	**75.1**
Kokonaispalkat = 100.0										
31.	Eläkemaksut	16.0	17.1	17.2	16.1	17.2	17.3	16.0	17.1	17.2
311.	Lakisääteiset eläkemaksut	14.8	15.9	16.0	14.6	15.7	15.8	14.7	15.8	15.9
312.	Vapaaehtoiset eläkemaksut	1.2	1.2	1.2	1.5	1.5	1.5	1.3	1.3	1.3
32.	Tapaturmavakuutusmaksu	0.8	1.0	1.0	0.3	0.5	0.5	0.6	0.8	0.8
33.	Sosiaaliturvamaksu	3.4	4.4	5.1	3.4	4.4	5.1	3.4	4.4	5.1
34.	Työttömyysvakuutusmaksu	3.7	5.8	5.7	3.8	5.8	5.7	3.8	5.8	5.7
35.	Ryhmähenki- ja muut vakuutusmaksut	0.1	0.2	0.2	0.5	0.5	0.5	0.3	0.3	0.3
3.	**Sosiaalivakuutusmaksut**	**24.0**	**28.5**	**29.2**	**24.2**	**28.4**	**29.1**	**24.1**	**28.4**	**29.1**

KANSAINVÄLINEN VERTAILU 1992

Työntekijät

Maa		Kokonaistyövoimakustannukset Kunkin maan omassa valuutassa	Suomen markkoina Vuoden 1992 keski-kursseilla	Vuoden 1993 keski-kursseilla	Suhdeluku Suomi=100 (vuoden 1993 keski-kursseilla)	Välillisten työvoima-kustannusten osuus %:na tehdyn työajan palkoista
Norja	NOK	196	141	158	160	50
Sveitsi	CHF	40	128	155	157	34
Saksa	DEM	43	123	148	149	70
Tanska	DKK	166	124	147	148	20
Belgia	BEF	787	110	130	131	83
Hollanti	NLG	40	103	124	125	71
Ranska	FRF	118	100	120	121	80
Ruotsi	SEK	154	119	114	115	74
Japani	JPY	2170	77	112	113	..
Italia	ITL	28377	103	103	104	103
Suomi	**FIM**	**99**	**99**	**99**	**100**	**76**
USA	USD	15.7	71	90	91	32
Iso-Britannia	GBP	10.2	80	87	88	37
Kanada	CAD	19.4	72	86	87	27
Irlanti	IEP	9.4	71	79	80	31
Espanja	ESB	1376	60	62	63	..
Kreikka (1991)	GRD	1317	30	31	31	61

Lähde: SAF, U.S. Department of Labor, ETLA

LIITE 1. Ennakkokirje

ELINKEINOELÄMÄN TUTKIMUSLAITOS (ETLA)
NÄRINGSLIVETS FORSKNINGSINSTITUT

LÖNNROTINKATU 4 B 00120 HELSINKI
LÖNNROTSGATAN 4 B 00120 HELSINGFORS

PUH. 609 900 TEL. TELEFAX 601 753

22.1.1993

Talous- tai henkilöstöhallinnosta vastaavalle henkilölle

Arvoisa vastaanottaja!

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksessa tehdään tutkimus teollisuuden yritysten työvoimakustannuksista. Teidän yrityksenne kuuluu tutkimukseen valittujen yritysten joukkoon.

Tutkimus tehdään Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton TT:n ja Liiketyönantajain Keskusliiton LTK:n toimeksiannosta. Tiedusteluun osallistuu n. 500 teollisuusyritystä, jotka on poimittu keskusliiton jäsenrekisteristä otantaa käyttäen. Tutkimus koskee teollisuuden lisäksi talonrakennusalaa, kauppaa, majoitus- ja ravitsemisalaa sekä vakuutusalaa.

Tämän kirjeen tarkoituksena on ennakolta kertoa Teille tulevasta tiedustelusta, jotta voitte varautua siihen. Tutkimus koskee tilivuotta 1.1.-31.12.1992. Varsinainen tiedustelulomake lähetetään helmikuussa 1993.

Tiedustelun tarkoituksena on selvittää **yritysten kokonaistyövoimakustannusten taso ja rakenne toimialoittain**. Tätä tietoa yritykset ja niiden etujärjestöt tarvitsevat kustannusseurantaa ja -analyyseja varten.

Tiedustelussa kysytään erikseen työntekijöistä ja muusta henkilöstöstä ryhmäkohtaisina tietoina mm. ennakonpidätyksen alaiset palkat, tehdyltä työajalta maksetut palkat, tehdyt työtunnit, muun kuin tehdyn työajan palkat ja sosiaalivakuutusmaksut.

Tutkimukseen osallistuvat yritykset saavat mm. oheisen liitteen 1 mukaiset **vertailutiedot palautteena**, kun ennakkotiedot valmistuvat elo-syyskuussa 1993. Toimitamme myös alakohtaisen yhteenvedon tutkimuksen keskeisistä tuloksista. Tutkimuksesta laaditaan myös erillinen julkaisu.

Tämän kirjeen perusteella pyydämme yrityksiä antamaan oheisen liitteen 2 perusteella tiedon siitä, lähetetäänkö tiedustelulomakkeet **keskushallintoon vai toimipaikoille**, sekä yhteystiedot henkilöistä, joille voimme osoittaa varsinaisen tiedustelulomakkeen.

Jokainen vastaus on tärkeä. Kaikki yksittäistä yritystä koskevat tiedot ovat **luottamuksellisia** ja ne pidetään salaisina. Toivomme, että suhtaudutte tutkimukseen myönteisesti.

Tutkimusta koskeviin tiedusteluihin vastaa Seppo Saukkonen (TT 90-68682297 tai ETLA 90-609900).

Helsingissä tammikuun 22. päivänä 1993

ELINKEINOELÄMÄN TUTKIMUSLAITOS

Pentti Vartia
Toimitusjohtaja

TEOLLISUUDEN JA TYÖNANTAJAIN KESKUSLIITTO

Johannes Koroma
Toimitusjohtaja

LIITE 2. Tiedustelukirje, -lomake ja -ohjeet

ELINKEINOELÄMÄN TUTKIMUSLAITOS (ETLA)
NÄRINGSLIVETS FORSKNINGSINSTITUT

LÖNNROTINKATU 4 B 00120 HELSINKI
LÖNNROTSGATAN 4 B 00120 HELSINGFORS

PUH. 609 900 TEL. TELEFAX 601 753

5.3.1993

Arvoisa vastaanottaja!

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos kerää oheisella tiedustelulomakkeella tietoja teollisuusyritysten työvoimakustannuksista vuodelta 1992. Kuten ilmoitimme tammikuussa lähetetyllä kirjeellä, kuuluu Teidän yrityksenne tutkimukseen valittujen yritysten joukkoon.

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää **yritysten kokonaistyövoimakustannusten taso ja rakenne toimialoittain**. Tutkimus tehdään Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton TT:n ja Liiketyönantajain Keskusliiton LTK:n toimeksiannosta.

Tiedusteluun vastattaessa pyydämme Teitä kiinnittämään huomiota seuraaviin periaatteisiin:

- Yritykset, joilla on vain **yksi toimipaikka**, täyttävät yhden lomakkeen.
- Yritykset, joilla on useita toimipaikkoja mutta toimipaikat kuuluvat **samalle toimialalle**, voivat ilmoittaa tiedot yhdellä lomakkeella.
- Yritysten, joilla on useita toimipaikkoja ja jotka toimivat **eri toimialoilla**, toivomme täyttävän kultakin toimialalta oman lomakkeen.

Tutkimuksessa käytetään seuraavaa teollisuuden toimialajaottelua:

- Elintarviketeollisuus
- Tekstiili-, vaatetus-, nahka- ja kenkäteollisuus
- Puutavarateollisuus (mekaaninen metsäteollisuus, puusepänteollisuus)
- Paperiteollisuus
- Graafinen teollisuus
- Rakennusaineteollisuus (sementti-, kalkki-, lasi- ja kiviteollisuus)
- Kemianteollisuus
- Metalliteollisuus

Tutkimukseen osallistuvat yritykset saavat palautteena omaa toimialaa koskevat ennakkotiedot sekä **alakohtaisen yhteenvedon**. Tutkimuksesta laaditaan myös erillinen julkaisu.

Jokainen vastaus on tärkeä, jotta tutkimuksesta saataisiin riittävän luotettavat toimialoittaiset tiedot. Kaikki yksittäistä yritystä koskevat tiedot ovat **luottamuksellisia** ja ne pidetään salaisina. Toivomme, että suhtaudutte tutkimukseen myönteisesti.

Tiedustelulomakkeen pyydämme lähettämään täytettynä **2.4.1993 mennessä** Elinkeinoelämän Tutkimuslaitokseen. Oheisena seuraa maksuton palautuskirjekuori.

Tutkimusta koskeviin tiedusteluihin vastaa Seppo Saukkonen (TT 90-68682297 tai ETLA 90-609900).

Helsingissä maaliskuun 5. päivänä 1993

ELINKEINOELÄMÄN TUTKIMUSLAITOS
Pentti Vartia
Toimitusjohtaja

TEOLLISUUDEN JA TYÖNANTAJAIN KESKUSLIITTO
Johannes Koroma
Toimitusjohtaja

TIEDUSTELU TEOLLISUUDEN TYÖVOIMAKUSTANNUKSISTA 1992

Tiedustelun kohteena on yritys juridisena yksikkönä. Tiedustelulomakkeella annetaan tiedot joko koko yrityksestä tai eri lomakkeella kustakin toimialasta tai toimipaikasta.

Koska tutkimuksen tavoitteena on kuvata työvoimakustannukset toimialoittain, tulee monitoimialaisista yrityksistä antaa tiedot toimialoittain tai toimipaikoittain. Mikäli yritys on konsernin osa, tulee ilmoittaa myös konsernin nimi.

YRITYS- JA YHTEYSTIEDOT

Yrityksen nimi _____

Konsernin nimi _____

Toimipaikan/liiketoimintayksikön nimi _____

Ilmoituksen tekijän nimi ja puhelin _____

_____

Yrityspalautteen saajan nimi ja osoite _____

_____

YLEISTIEDOT

Tilikausi mikäli se ei ole 1.1.–31.12.1992[1] _____

Yrityksen liikevaihto[2] _____

Yrityksen jalostusarvo[2] _____

	Työntekijät	Toimihenkilöt	Yhteensä
Henkilökunnan **määrä** 1.1.1992[3]			
Henkilökunnan **määrä** 31.12.1992[3]			

PALKKASUMMA JA TYÖTUNNIT

Ennakonpidätyksen alaiset palkat[4]			
Tehdyltä työajalta maksetut rahapalkat[5]			
Luontoisedut (ennakonpidätysarvoon)[5]			
Tulospalkkiot[6]			
Tehdyt työtunnit[7]			

Huom! Ennakonpidätyksen alaiset palkat = Tehdyltä työajalta maksetut rahapalkat + Luontoisedut + Tulospalkkiot + Muun kuin tehdyn työajan palkat (Huom! Sairaus- ja tapaturma-ajan palkat ovat tässä kaavassa bruttomääräisiä).

MUUN KUIN TEHDYN TYÖAJAN PALKAT

	Työntekijät	Toimihenkilöt	Yhteensä
Vuosilomapalkat ja -korvaukset[8]			
Lomaraha ja lomaltapaluuraha[9]			
Vapaapäiväpalkat yhteensä[10]			
- Työajan lyhentämisen kompensaatio (1- ja 2-vuorotyö)			
- Työajan lyhentämisen kompensaatio (3-vuorotyö)			
- Arkipyhäkorvaukset			
- Muut vapaapäiväpalkat			
Sairaus- ja äitiysajan palkat (tai kannatusmaksut sairauskassoille)[11]			
Muut palkat yhteensä[12]			
- Koulutusajan palkat			
- Palvelusvuosikorvaukset ja -palkkiot			
- Muut palkkaerät			

SOSIAALIVAKUUTUSMAKSUT

Eläkemaksut yhteensä[13]			
- Lakisääteiset eläkkeet			
- Lisäeläkkeet			
- Suoraan maksetut eläkkeet			
Tapaturmavakuutusmaksu[14]			
Sosiaaliturvamaksu[15]			
Työttömyysvakuutusmaksu[15]			
Ryhmähenkivakuutusmaksu[15]			
Muut vakuutusmaksut[16]			

} Ei tarvitse välttämättä ilmoittaa

YRITYSKOHTAISET TYÖVOIMA-KUSTANNUKSET

Työterveyshuolto[17]			
Työpaikkaruokailu[18]			
Työpaikkakuljetukset ja autoedut[19]			
Työvaatteet[20]			
Asumisen tukeminen[21]			
Koulutus[22]			
Muut henkilöstöetuudet[23]			

Lomake palautetaan osoitteella: ETLA/Seppo Saukkonen
Lönnrotinkatu 4 B
00120 HELSINKI

TIEDUSTELU TEOLLISUUDEN TYÖVOIMA-KUSTANNUKSISTA: TIEDUSTELUOHJEET

Yleisohjeet

Tiedustelussa ovat mukana **teollista toimintaa**, talonrakennustoimintaa, kauppaa, majoitus- ja ravitsemistoimintaa sekä vakuutustoimintaa harjoittavat yritykset. Jos yritys harjoittaa myös muuta toimintaa, ei näitä toimialoja lueta mukaan. Näin ollen tiedustelun ulkopuolelle jää esim. maa- ja metsätalous (esim. metsäosastot), energiahuolto (esim. yrityksen omatarpeinen sähkön ja lämmön tuotanto), kuljetus, liikenne sekä kiinteistö-, vuokraus- ja muut palvelut liike-elämälle.

Tiedusteluun luetaan yrityksen **oman työvoiman** käyttöön liittyvät kustannukset. Näin ollen vuokratyövoiman käyttöön sekä ostettuihin työvoimapalveluihin liittyvät kustannukset jäävät tiedustelun ulkopuolelle lukuunottamatta kohtia 17, 18 ja 22.

Tiedustelu koskee yritysten harjoittamaa yritystoimintaa **Suomessa**. Ulkomaan projekteja tai ulkomaan toimintaa ei oteta mukaan.

Työvoimakustannustiedot ilmoitetaan **maksuperiaatteen** mukaan eli vuonna 1992 toteutuneiden, maksettujen kustannusten mukaan.

Kustannukset ilmoitetaan **nettomääräisinä** eli yrityksen saamat maksunpalautukset, hyvitykset yms. erät vähennetään bruttomenoista.

1 Mikäli **tilikausi** ei ole sama kuin kalenterivuosi, voidaan liikevaihto- ja jalostusarvotiedot ilmoittaa tilikauden mukaisina. Palkka- ja työvoimakustannustiedot tulisi kuitenkin ilmoittaa aina kalenterivuodelta.

2 **Liikevaihto** tarkoittaa myyntiä tai myyntituottoja, joista on vähennetty myynnin oikaisuerät, myönnetyt alennukset, myynnin aiheuttamat kurssitappiot sekä liikevaihto- ja valmisteverot.

Jalostusarvo lasketaan lisäämällä käyttökatteeseen (mukaanluettuna vaihto-omaisuuden arvostusvarauksen muutos) palkat, sosiaalikulut ja korkotuotot sekä vähentämällä korkomenot.

3 **Henkilökunnan määrä** ilmoitetaan vuoden alun ja vuoden lopun mukaisena.

Henkilökuntaan luetaan kaikki yritykseen mainittuina ajankohtina **työsuhteessa olleet henkilöt**. Mukaan luetaan sekä vakinaisessa että tilapäisessä työsuhteessa olleet, samoin sekä kokoaikaisessa että osa-aikaisessa työsuhteessa olleet. Lukumäärään luetaan myös mainittuina ajankohtina lomautettuina tai muusta syystä työstä poissaolleet. Mikäli näistä rajauksista poiketaan, on se otettava huomioon annetuissa tiedoissa ja ilmoitettava tiedustelulomakkeella.

Henkilökunnan määrää sekä palkka- ja työvoimakustannuksia koskevien tietojen on vastattava toisiaan eli niiden on koskettava samaa henkilöjoukkoa.

4 **Ennakonpidätyksen alaisiin palkkoihin** luetaan yrityksen varsinainen palkkasumma eli tehdyltä työajalta maksetut palkat (välittömät palkat) ja muun kuin tehdyn työajan palkat (välilliset palkat). Siihen luetaan myös luontoisedut ennakonpidätysarvoon. Myös ylimmän johdon palkat sisältyvät palkkasummaan.

5 **Tehdyltä työajalta maksettuihin rahapalkkoihin** luetaan säännölliseltä sekä lisä- ja ylityöajalta maksetut palkat mahdollisine vuorotyö- ja olosuhdelisineen sekä yli- ja sunnuntaityökorotuksineen. Kuitenkaan tulospalkkioita ja muita tulosperusteisia eriä ei sisällytetä tehdyn työajan palkkoihin vaan ne ilmoitetaan erikseen kohdassa 6. Myöskään **työajan lyhentämisen** johdosta maksettuja korvauksia (mm. pekkasvapaiden korvauksia, kolmivuorotyön lyhennyslisiä ja vuorovapaakorvauksia) ei tässä lueta tehdyn työajan palkkoihin, vaan ne ilmoitetaan kohdassa 10.

Kuukausipalkkaisten työntekijöiden ja toimihenkilöiden osalta tulee tehdyn työajan rahapalkkaan lukea vain todelliselta tehdyltä työajalta maksetut palkat, jolloin mm. vuosilomapalkat ja poissaoloajalta maksetut palkat eivät siihen sisälly.

Luontoisedut (mm. asunto-, auto- ja ravintoetu) ilmoitetaan erikseen ennakonpidätysarvon suuruisina.

6 **Tulospalkkioihin** luetaan sellaiset tulosperusteiset erät, joita ei lueta palkkio- tai suorituspalkoiksi ja jotka ovat varsinaisia palkkaustapoja täydentäviä lisäpalkkoja. Perinteiset tuotantopalkkiot luetaan tehdyn työajan palkkoihin. Tulospalkkiot ja muut tulosperusteiset erät ovat palkansaajalle maksettuja suorituksia, jotka perustuvat taloudellisiin tunnuslukuihin, tuottavuuden kehitykseen ja muihin tulosmittareihin, jotka ovat sidoksissa yrityksessä asetettuihin kehitystavoitteisiin.

7 **Tehtyihin työtunteihin** luetaan kaikki vuoden 1992 aikana tehdyt todelliset työtunnit, mukaanluettuna yli- ja lisätyötunnit.

Jos toimihenkilöiden tai kuukausipalkkaisten työntekijöiden työtunteja tai poissaolotunteja ei ole yrityksessä tarkasti rekisteröity, voidaan ne arvioida esim. seuraavalla kaavalla:

Vuoden 1992 säännölliset työtunnit + Yli- ja lisätyötunnit – Arvioidut poissaolotunnit = Tehdyt työtunnit.

Henkilöillä, joiden säännöllinen viikkotyöaika oli 37,5 h, oli säännöllinen vuosityöaika 1717,5 h ja henkilöillä, joiden viikkotyöaika oli 40 h, oli säännöllinen vuosityöaika 1732 h, jos henkilön vuosiloman pituus oli 5 viikkoa.

8 **Vuosilomapalkkoihin ja -korvauksiin** luetaan vuosilomalain ja työehto- tai lomapalkkasopimuksen mukaiset vuosiloma-ajan palkat ja vuosilomakorvaukset, jotka on maksettu vuoden 1992 aikana.

9 **Lomarahat ja lomaltapaluurahat** ilmoitetaan mahdollisuuksien mukaan erikseen niin, etteivät ne sisälly vuosilomapalkkoihin. Jos lomaraha on vaihdettu vapaaseen, luetaan annettujen vapaapäivien palkka kohtaan 10.

10 **Vapaapäiväpalkkoihin** luetaan työajan lyhentämisen johdosta maksetut ansionmenetyksen korvaukset, arki- ja juhlapyhien korvaukset, palvelusajan perusteella annettujen vapaapäivien palkat sekä henkilökohtaisilla ja yhteiskunnallisilla perusteilla annettujen vapaapäivien palkat. Tiedot annetaan mahdollisuuksien mukaan jaoteltuna kolmeen alaryhmään.

Työajan lyhentämisen kompensaatioon luetaan ns. pekkasvapaiden palkat päivä- ja kaksivuorotyössä sekä ns. työajan lyhennyslisät kolmivuorotyössä, vaikka ne esim. alan palkkatilastoinnissa luettaisiinkin tehdyn työajan palkkoihin. Myös vuorovapaapalkat ja -korvaukset luetaan tähän kohtaan.

11 **Sairaus- ja äitiysajan palkkoihin** luetaan paitsi henkilön omalta sairaus- tai tapaturma-ajalta maksetut palkat myös lääkärintarkastusten ja sairaan lapsen hoidon ajalta maksetut palkat tai ansionmenetyksen korvaukset. Palkat ilmoitetaan nettomääräisinä, jolloin niistä on vähennetty työnantajan saamat maksun palautukset sairaus- tai tapaturmavakuutuslain nojalla.

Tähän kohtaan luetaan myös työnantajan suorittamat kannatusmaksut mahdolliselle sairauskassalle sairaus- ja äitiysajan palkkoja vastaavalta osalta. Muu osa kannatusmaksuista luetaan kohtaan 17.

12 **Muut palkkaerät** ilmoitetaan joko yhtenä summana tai eriteltyinä koulutusajan palkkoihin ja palvelusvuosikorvauksiin. Koulutusajan palkkoihin luetaan koulutuksessaoloajalta maksetut palkat ja ansionmenetyksen korvaukset. Palvelusvuosikorvauksiin luetaan palvelusajan perusteella maksetut korvaukset tai lisät silloin, kun ne maksetaan erillisenä korvauksena, jolloin korvausta ei sisällytetä tehdyn työajan palkkaan ja johon ei liity annettavaa vapaata tai vapaapäiviä. Muihin palkkaeriin luetaan mm. matkustusajalta maksetut ansionmenetyksen korvaukset sekä irtisanomisajan palkat siltä osin kuin maksettua palkkaa tai korvausta ei vastaa työssäolo sekä muut kuin edellä luetellut palkkaerät, jotka ovat ennakonpidätyksen alaista palkkaa.

13 **Eläkemaksuista** ilmoitetaan vuoden 1992 aikana maksetut todelliset TEL-, LEL- ja TaEL-maksut eli ennakko- ja lisämaksujen summa vähennettynä mahdollisilla maksuhyvityksillä, vaikka yrityksellä olisikin tiedossa, että ko. vuoden lopullinen maksu poikkeaa em. maksuista. Mahdollisia viivästyskorkoja ei lasketa mukaan. Eläkemaksut ilmoitetaan mikäli mahdollista eriteltyinä lakisääteisiin ja lisäeläkkeisiin sekä yrityksen suoraan maksamiin eläkkeisiin (esim. yrityksen oman eläkesäännön tai huoltoapulain 5 §:n mukaisiin eläkkeisiin).

Eläkemaksuihin luetaan myös eläkesäätiölle tai eläkekassalle vuonna 1992 maksetut todelliset kannatusmaksut (myös esim. vastuuvajauksen kattamiseksi perityt lisämaksut).

14 **Tapaturmavakuutusmaksuihin** luetaan lakisääteisten maksujen lisäksi myös mahdollisen omavastuun perusteella maksetut tapaturmakorvaukset.

15 Yrityksen maksamaa **sosiaaliturvamaksua** (johon sisältyvät kansaneläkemaksu ja sairausvakuutusmaksu), **työttömyysvakuutusmaksua** ja **ryhmähenkivakuutusmaksua** ei tarvitse välttämättä ilmoittaa, koska ko. maksujen laskentaperusteet olivat vuonna 1992 kaikille yrityksille samat.

16 **Muihin vakuutusmaksuihin** luetaan kaikki muut työnantajan henkilökunnalleen ottamat vakuutukset, kuten vapaa-ajan tapaturmavakuutukset, vapaaehtoiset henkivakuutukset ja vastuuvakuutukset.

17 **Työterveyshuollon** kustannuksiin luetaan sekä lakisääteiset että vapaaehtoiset työterveyshuollon kustannukset nettomääräisinä eli vähennettynä Kansaneläkelaitokselta saaduilla maksun palautuksilla. Näihin luetaan myös yrityksen oman työterveyshuoltohenkilöstön palkka- ja työvoimakustannukset samoin kuin yrityksen ostamien työterveyspalveluiden nettokustannukset.

18 **Työpaikkaruokailun** kustannuksiin luetaan työnantajan ylläpitämän ruokalan tai kahvion kustannukset mukaanluettuna ruokalahenkilökunnan palkka- ja työvoimakustannukset sekä ruoka- ja virvoketarjoilun kustannukset ja lounasseteleiden tai vastaavien hankintakustannukset. Kustannukset ilmoitetaan nettomääräisinä.

19 **Työpaikkakuljetusten** kustannuksiin luetaan yrityksen toimesta järjestettyjen päivittäisten, kiinteään työpaikkaan suuntautuvien kuljetusten nettokustannukset. Näihin luetaan myös palkansaajien **autoeduista** yritykselle aiheutuvat kustannukset. Kustannusten arviointiperusteena voidaan tässä käyttää sopimuksen mukaisia kolmen vuoden leasing-hintoja.

20 **Työvaatteiden** kustannuksiin luetaan työnantajan hankkimien suojapukujen, sadepukujen, työjalkineiden ja muiden työvaatteiden kustannukset.

21 **Asumisen tukemisen** kustannuksiin luetaan yrityksen omistamista asunnoista, asuntoalueista ja yleisistä tiloista (esim. kirjastoista) aiheutuneet käyttö- ja ylläpitokustannukset (mm. huoltoyhtiön kustannukset).

Näihin kustannuksiin luetaan myös henkilöstön vuokra-asumisen tukemisesta aiheutuneet nettokustannukset, jolloin yrityksen päävuokralaisena maksamista yhtiövastikkeista ja muista kuluista vähennetään työntekijöiden maksamat vuokrat. Yrityksen omistaman, vuokralle annetun asunnon pääomakustannuksia ei oteta mukaan.

22 **Koulutuksen** kustannuksiin luetaan kurssi- ja koulutusmaksut sekä oman koulutushenkilöstön palkka- ja työvoimakustannukset. Näihin luetaan myös yrityksen oman ammattikoulun tai -opiston aiheuttamat nettokustannukset.

23 **Muihin henkilöstöetuuksiin** luetaan mm. lastenhoitojärjestelyistä, henkilökuntalehdistä, henkilöstön kerho-, loma- ja virkistystoiminnasta, lomakylistä, kulttuuritoiminnasta yms. aiheutuneet nettokustannukset.

LIITE 3. Muistutuskirje

ELINKEINOELÄMÄN TUTKIMUSLAITOS (ETLA)
NÄRINGSLIVETS FORSKNINGSINSTITUT

LÖNNROTINKATU 4 B 00120 HELSINKI
LÖNNROTSGATAN 4 B 00120 HELSINGFORS

PUH. 609 900 TEL. TELEFAX 601 753

Arvoisa vastaanottaja!

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos tekee parhaillaan tutkimusta yritysten työvoimakustannuksista vuodelta 1992. Lähetimme Teille tiedustelulomakkeen maaliskuun alkupuolella. Koska emme ole vielä saaneet vastaustanne, toivomme Teidän lähettävän oman vastauksenne 5.5.1993 mennessä.

Mikäli tiedusteluun vastaaminen määräajassa ei ole ollut mahdollista, olemme pyydettäessä myöntäneet lisäaikaa. Jos olette jo ehtineet lähettää oman vastauksenne, on tämä vastauspyyntö aiheeton.

Jokaisen tutkimuksessa mukana olevan yrityksen vastaus on tärkeä, jotta tutkimuksen tulokset muodostuisivat luotettaviksi. Suomessa tämä tutkimus on ainoa käytettävissä oleva tietolähde yritysten todellisista työvoimakustannuksista ja niiden rakenteesta.

Käsillä oleva tutkimus on erityisen ajankohtainen juuri nyt, kun taloudellisen laman myötä paineet ovat kasvaneet nimenomaan välillisten työvoimakustannusten alentamiseen. Näistä kustannuksista tarvitsevat tosiasiatietoja myös tutkimushankkeen toimeksiantajat, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto TT ja Liiketyönantajain Keskusliitto LTK.

Toivomme saavamme myös Teidän yritystänne koskevat tiedot. Lähetämme uuden lomakkeen ja odotamme vastaustanne **5.5.1993 mennessä**. Oheisena seuraa maksuton palautuskirjekuori.

Tutkimukseen osallistuvat yritykset saavat palautteena **omaa toimialaa koskevat tiedot**. Tutkimuksesta laaditaan myös erillinen julkaisu.

Tutkimusta koskeviin tiedusteluihin vastaa Seppo Saukkonen (TT 90-68682297 tai ETLA 90-609900).

Helsingissä huhtikuun 22. päivänä 1993

ELINKEINOELÄMÄN TUTKIMUSLAITOS

Pentti Vartia

Pentti Vartia
Toimitusjohtaja

LÄHDELUETTELO

ETLA, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, Suhdanne 1993/4, Vammala 1993.

Jonninen, Pentti, Teollisuuden välilliset työvoimakustannukset vuonna 1988, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, sarja B:61, Helsinki 1989.

Kokko, Hannu, Kaupan välilliset työvoimakustannukset vuonna 1974. Helsingin yliopiston osuustoimintaopin laitoksen monistesarja 2/77, Helsinki 1977.

Kokko, Hannu, Majoitus- ja ravitsemisalan välilliset työvoimakustannukset vuonna 1976, Matkailun edistämiskeskus A:13, Helsinki 1978.

Laurinkari, Juhani, Kaupan toimialan yritysten välilliset työvoimakustannukset vuonna 1981, Helsingin yliopiston osuustoimintaopin laitos, Helsinki 1983.

LTK, Liiketyönantajain Keskusliitto LTK, Teema-julkaisu: Pankkialan välilliset työvoimakustannukset vuonna 1991, joulukuu 1992.

LTK, Liiketyönantajain Keskusliitto LTK, Teema-julkaisu: Ajankäyttö, toukokuu 1993.

Paukkunen, Leo, Teollisuuden sosiaalitoiminta toisen maailmansodan jälkeen, Taloudellisen Tutkimuskeskus, sarja AI, Vaasa 1955.

Paukkunen, Leo, Sosiaalitoiminta ja sen kustannukset Suomen teollisuudessa, Taloudellinen Tutkimuskeskus, sarja AVI, Helsinki 1964.

Paukkunen, Leo, Teollisuuden välilliset työvoimakustannukset vuosina 1946, 1952, 1961 ja 1965, Taloudellinen Tutkimuskeskus, sarja B15, Helsinki 1967.

Rantala, Vesa, Valtionhallinnon työvoimakustannukset vuosina 1968–1980, Valtion työmarkkinalaitoksen julkaisuja 5, Helsinki 1982.

Saukkonen, Seppo, Työn hinta, Yritysten työvoimakustannukset 1992–1994, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, sarja B:88, Helsinki 1994.

Sihtola, Kari, Teollisuuden välilliset työvoimakustannukset v. 1970, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, sarja A:1, Helsinki 1972.

Sihtola, Kari, Teollisuuden välilliset työvoimakustannukset vuonna 1973 sekä arvioita niiden kehityksestä vuosina 1974–1976, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, sarja B:11, Helsinki 1975.

Sihtola, Kari, Yksikkötyökustannusten kansainvälinen vertailu, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, sarja B:19, Helsinki 1978.

Sihtola, Kari, Teollisuuden työvoimakustannusten taso ja rakenne vuonna 1977 sekä arvioita niiden kehityksestä vuosina 1978–1980, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, sarja B:20, Helsinki 1979.

Sihtola, Kari, Katsaus välillisten työvoimakustannusten käsitteisiin ja teorian muodostukseen, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, sarja C:29, Helsinki 1984.

SAF, Svenska Arbetsgivareföreningen, Wages and total labour costs for workers, International survey 1981–1991 – preliminary results for 1992, Stockholm 1993.

TT, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto, Työaikakatsaus 1993.

Tilastokeskus, Kuntasektorin työvoimakustannukset 1990, Tilastokeskuksen tutkimuksia 194, Helsinki 1992.

Tuurna, Sami, Teollisuuden välilliset työvoimakustannukset 1982, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, sarja B:40, Helsinki 1985.

U.S. Department of Labor, International Comparisons of Hourly Compensation Costs for Production Workers in Manufacturing 1975–1990, 1991 (moniste).

Valtion työmarkkinalaitos, Valtionhallinnon työvoimakustannustutkimus vuodelta 1990, Helsinki 1992.

ELINKEINOELÄMÄN TUTKIMUSLAITOS (ETLA)
THE RESEARCH INSTITUTE OF THE FINNISH ECONOMY
LÖNNROTINKATU 4 B, SF-00120 HELSINKI

Puh./Tel. (90) 609 900 Telefax (90) 601 753
Int. 358-0-609 900 Int. 358-0-601 753

KESKUSTELUAIHEITA - DISCUSSION PAPERS ISSN 0781-6847

No 451 AIJA LEIPONEN, Henkinen pääoma ja talouskasvu - Suomi ja muut OECD-maat empiirisissä vertailuissa. 24.09.1993. 60 s.

No 452 ARI MONONEN, Metsänkorjaamiseen erikoistuneen konepajateollisuuden kansallinen kilpailukyky ja teollinen tulevaisuus Suomessa. 08.10.1993. 53 s.

No 453 KARI ALHO, An Assessment of the Economic Consequences of EC Enlargement: The Case of Finland. 03.11.1993. 26 p.

No 454 PAULA HIETA, Energiatoimialan kehitys Suomessa. 23.11.1993. 31 s.

No 455 JARI HYVÄRINEN, Alueellinen kilpailukyky Suomen itäisellä rannikkoseudulla, Pietarissa ja Virossa. 03.12.1993. 105 s.

No 456 MARKUS TAMMINEN, Sähkön siirron ja jakelun tekniikka. 15.12.1993. 37 s.

No 457 MIKA WIDGRÉN, Voting Power and Decision Making Control in the Council of Ministers Before and After the Enlargement of the EC. 16.12.1993. 38 p.

No 458 JUSSI RAUMOLIN, Ahlström: Shift from Forest Products Company to Environmental Technology. 27.12.1993. 15 p.

No 459 MARIA KALOINEN, Suomen kilpailuetu Venäjän transitoliikenteessä. 27.12.1993. 62 s.

No 460 PER HEUM - PEKKA YLÄ-ANTTILA, The Internationalization of Industrial Firms - Foreign Production and Domestic Welfare in Finland, Norway and Sweden. 28.12.1993. 18 p.

No 461 JUKKA LASSILA, Tax Policies under Central and Local Wage Bargaining. 31.12.1993. 18 p.

No 462 RISTO PENTTINEN, Summary of the Critique on Porter's Diamond Model. Porter's Diamond Model Modified to Suit the Finnish Paper and Board Machine Industry. 11.01.1994. 82 s.

No 463 JUHA KETTUNEN, Suomen teollisuuden palkkarakenteen muutos 1980-luvulla. 14.01.1994. 17 s.

No 464 SEPPO SAUKKONEN, Työn hinta, Elintarviketeollisuuden työvoimakustannukset 1992-1994. 53 s.

No 465 SEPPO SAUKKONEN, Työn hinta, Tekstiili- ja vaatetusteollisuuden työvoimakustannukset 1992-1994. 45 s.

No 466 SEPPO SAUKKONEN, Työn hinta, Metsäteollisuuden työvoimakustannukset 1992-1994. 53 s.

No 467 SEPPO SAUKKONEN, Työn hinta, Graafisen teollisuuden työvoimakustannukset 1992-1994.

No 468 SEPPO SAUKKONEN, Työn hinta, Kemian- ja rakennusaineteollisuuden työvoimakustannukset 1992-1994. 51 s.

No 469 SEPPO SAUKKONEN, Työn hinta, Metalliteollisuuden työvoimakustannukset 1992-1994. 53 s.

No 470 SEPPO SAUKKONEN, Työn hinta, Talonrakennusalan työvoimakustannukset 1992-1994.

No 471 JUHAPEKKA SUUTARINEN, Työn hinta, Tukkukaupan työvoimakustannukset 1992-1994.

No 472 JUHAPEKKA SUUTARINEN, Työn hinta, Vähittäiskaupan työvoimakustannukset 1992-1994.

No 473 JUHAPEKKA SUUTARINEN, Työn hinta, Autoalan työvoimakustannukset 1992-1994.

No 474 JUHAPEKKA SUUTARINEN, Työn hinta, Majoitus- ja ravitsemisalan työvoimakustannukset 1992-1994.

No 475 SONJA SAASTAMOINEN, Kotimaisen sähkömoottoriteollisuuden kilpailukyky. 26.01.1994. 42 s.

No 476 PASI AHDE, ETLAn ennustejärjestelmän panos-tuotoskehikko. 31.01.1994. 60 s.

No 477 SYNNÖVE VUORI, Yritysten ja toimialojen väliset teknologiakytkennät Suomen teollisuudessa. 31.01.1994. 41 s.

No 478 OLLI TAHVONEN, CO_2 TAXATION AND DYNAMICS OF FOSSIL FUEL PRICES. 31.01.1994. 31 p.

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksen julkaisemat "Keskusteluaiheet" ovat raportteja alustavista tutkimustuloksista ja väliraportteja tekeillä olevista tutkimuksista. Tässä sarjassa julkaistuja monisteita on rajoitetusti saatavissa ETLAn kirjastosta tai ao. tutkijalta.
Papers in this series are reports on preliminary research results and on studies in progress; they can be obtained, on request, by the author's permission.

E:\sekal\DPjulk.chp/03.02.1994